

Isparta Valisi Ömer SEYMENOĞLU

Isparta ilinde Ekim-2018'den bu yana görev yapıyorsunuz. Genel olarak Isparta ilini nasıl tanımlarsınız?

Meslek camiamızın ve birçok kişinin takip ettiği İdarecinin Sesi Dergisin-

de, şehrimizi tanıtmaya fırsatını bizlere verdiğiniz için şahsım ve tüm Ispartalılar adına sizlere şükranlarımı sunarım.

Isparta ilimiz; üniversiteleriyle, özel ve kamu eğitim yatırımlarıyla, öğretmen, akademisyen ve öğrenci yoğunluğuyla bir **eğitim şehridir**.

Üniversite Hastanesi, Şehir Hastanesi, özel hastaneler ve akademik unvana sahip uzman sağlık çalışanlarıyla sadece ilimizde yaşayan vatandaşlarımıza değil bölge insanına da kaliteli sağlık hizmeti verebilmekteyiz. Sağlık alanındaki yatırımlarımız halen devam etmektedir. Rahatlıkla bölgenin **sağlık üssü** diyebiliriz.

Isparta tarım ağırlıklı ekonomisiyle, tarihi zenginlikleri ve doğal güzellikleriyle ülkemizin ve Batı Akdeniz Bölgesinin **en gözde turizm illerinden birisi olma yolunda** emin adımlarla ilerlemektedir.

Dünyada ve ülkemizde gülü ve halılarıyla öne çıkan ilimiz, maalesef el dokuma halıcılığında piyasa şartlarına göre kendisini yenileyememiş, makineleşen halıcılık karşısında ekonomik değerini kaybetmiştir. Türkiye'nin gül bahçesi olma ününü ise devam ettirmektedir. Son yıllarda bu üne lavanta yetiştiriciliğini ve görselliğini de ekleyerek turizmde ve kozmetik sektöründe bir fırsat yakalamıştır.

Isparta artık "Türkiye'nin Gül Bahçesi" değil "**Türkiye'nin Çiçek Bahçesi**" sloganıyla yoluna devam etmektedir. Tıbbi ve aromatik bitki çeşitliliği açısından çok zengin bir coğrafyaya sahip olan şehrimizde, gülün ve diğer çiçeklerin çeşitlendirilme ve çoğaltılma çalışmaları da yöre insanı tarafından yaygın bir şekilde yapılmaktadır.

Isparta'mız başta elma ve kiraz olmak üzere **meyvecilikte** de ülkemizin önde gelen şehirlerindedir. Ülkemizde üretilen her dört elmadan bir tanesi ilimizde üretilmektedir.

Günün her saati farklı renklere bürünen **Eğirdir Gölü**, birçok kuş türüne ev sahipliği yapan **Kovada Gölü**, oksijen zenginliği açısından nadir alanlardan olan Kızıldağ Milli Parkının eteklerinde yer alan **Beyşehir Gölü**, orman içinde bir su vahası gibi karşımıza çıkan **Gölcük Krater Gölü** yerli ve yabancı misafirlerimize doğal güzellikler sunarken, **göller diyarı** olarak anılmak Isparta ilinin hakkı olsa gerek.

Yolunuz Isparta'ya kış aylarında düşerse, son yıllarda "**tutkunu sen de yaşa**" çağrısıyla Türkiye'nin en

gözde kayak merkezleri arasına girmeyi hedefleyen, **Davraz Dağı Turizm Merkezinde** konaklama ve kayak yapma olanağına da sahipsiniz.

Meyve ve çiçek çeşitliliği ile doğal güzelliklerinin yanında, geçmişin izlerini taşıyan antik kentler, kervansaraylar, medreseler ve tarihin tanıkları müzeler misafirlerimizi geçmişe götürmektedir.

Kısaca doğasıyla, çiçeğiyle, meyvesiyle, tarihiyle, gelenekleriyle fırsatlar sunan Isparta ilimizin son yıllarda çok tercih edilen, gezilip görülmesi gereken iller arasında sürekli üst sıralara tırmandığını görmekteyiz. İlimiz için bir turizm şehri niçin olmasın, **turizmde biz de varız diyoruz**. Bu hedeflere

varabilmek için elimizden geldiğince gayret gösteriyoruz, tanıtım ve turizm alt yapılarına öncelik veriyoruz. Özellikle kırsalda yaşayan bayanlarımıza kooperatifler kurularak turizm ekonomisinden pay almalarına yardımcı olmaktayız. Ürettiklerinin tanıtım ve pazarlanmasında eğitim ve satış desteği vermekteyiz.

Akdeniz Bölgesinin kuzeyinde ve Göller Bölgesinde konumlanan Isparta'nın tarihsel geçmişinde öne çıkan dönüm noktalarından bahsedebilir misiniz?

Isparta Akdeniz, Ege ve İç Anadolu'nun kesişme noktasında yer almaktadır. Bu konumu şehri hem etkileşim hem de tarihi açıdan bir köprü durumuna getirmiştir.

Isparta'da ve bölgede Lidyalılar, Frigler, Persler, Helenler, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular ve Osmanlılar hüküm sürmüşlerdir.

1176 yılında Anadolu Selçukluları ile Bizans arasında gerçekleşen ve Selçuklu Zaferi ile sonuçlanan Miryokefalon Savaşı'nın, Isparta topraklarında gerçekleştiğine dair güçlü görüşler vardır. Bilimsel araştırmalar ve bulgular bu görüşü desteklemektedir. Miryokefalon, Anadolu'da Türk hâkimiyetinin kabul edildiği ve bundan dolayı, Anadolu'nun tapusunun alındığı savaş olarak bilinir.

Kurtuluş Savaşı sırasında Eğirdir'de deniz müfrezesi kurulmuş, buradan Anadolu'nun iç taraflarına silah ve mühimmat taşınmış, Isparta, Kurtuluş Savaşı'nda lojistik destek merkezi olmuştur.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk, 6 Mart 1930 yılında ilimizi ziyaret etmiştir. Bu ziyareti esnasında kendisine Eğirdir ilçesinde bulunan Can Ada'nın tapusu hediye edilmiştir.

Şehrimizin her ilçesinde mutlaka tarihi bir yapı göze çarpar. Uluborlu İlçe merkezinde, modern ilçe altın-da kalmış Seleukos Antik Kenti, Cirimbolu Su Kemerleri ve Uluborlu Kalesi kalıntıları ile Alaaddin Camii görülmeye değerdir.

Atabey İlçesi'nde bulunan ve 1224 yılında Selçuklu kumandanlarından Mübarizeddin Ertokuş tarafından yaptırılan medrese 700 yıl boyunca sürekli eğitim ve öğretim merkezi olmuştur. Medresede, öğretime başladığı tarihten itibaren din ilimleri yanında matematik, fizik, astronomi, tıp ve benzeri pozitif ilimlerde eğitimler verilmiştir, bu yönü ile bir ilim merkezi konumundadır. Medrese ve çevresinde aslına uygun düzenlemeler yapılarak bir gözle-

Uluborlu Kalesi

Eğirdir Kalesi

mevi kurulması çalışmaları devam etmektedir.

Ertokuş Hanı, Eğirdir Kalesi, Eğirdir ilçesinde bulunan 800 Yıllık Tarihi Selçuklu Pınar Pazarı, Hızırbey Camii, Yalvaç ilçesindeki Devlethan Camii il merkezimizde ise Tarihi Üzüm Pazarı civarında yer alan ve Kanuni Sultan Süleyman döneminde, Isparta Valisi Firdevs Paşa tarafından, 1561 yılında Mimar Sinan sitilinde yaptırılan Mimar Sinan (Firdevs Paşa) Camii bulunmaktadır.

Aksu İlçesi'nin 2 km kuzeydoğusunda bulunan Zindan Mağarası önünde bulunan Eurymedon Kutsal Alanı, Roma Köprüsü ve Bizans Dönemine ait Kilise kalıntıları görülecek diğer değerlerdir.

Görüldüğü üzere Isparta Bizans döneminden, Anadolu Selçuklularına, Osmanlı'ya kadar Anadolu'nun geçirdiği bütün dönemlerin izlerini taşımaktadır topraklarında.

Valiliğimiz bu tarihi ve doğal değerleri turizme kazandırmak amacıyla

çalışmalar yürütmektedir. Elbette buralara yapılan yatırımlar yöre halkının verdiği desteklerle ancak sürdürülebilir nitelik kazanabilecektir.

Isparta, tarihi ve kültürel varlıkları, sanayi, ticaret, tarım potansiyeli, doğal kaynakları, turizmi, yaşam tarzı ve gelenekleri ile tanınan illerinden birisidir. Bu bağlamda İl'in sahip olduğu potansiyelin yeterince değerlendirildiğini düşünüyor musunuz? Bu konuya yönelik çalışmalardan söz edebilir misiniz?

Isparta ilimiz sınırlarında birçok antik şehir vardır. Yalvaç İlçesi'nin 1 km kuzeyinde bulunan ve Helenistik Dönemde kurulan **Antiokheia Antik kentinde**, Roma ve Bizans medeniyetlerine ait kalıntılar bulunmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın denetiminde ayin yapılmasına izin verilen 16 kiliseden birisi olan St. Paul Kilisesi bu antik alan içerisinde yer almaktadır. Çok sayıda Hıristiyan turist, buraya hacı olmak için gelmektedir. Bu nedenle antik kent ve içindeki Aziz

Ertokuş Medresesi

Zindan Mağarası

Paul'a adanan bu kilise ülkemizdeki inanç turizm merkezleri arasında yer almaktadır. Antiokheia'ya üst üste üç defa (MÖ 48-56 yılları arası) gelip, farklı dinlere inanan insanlara hitap ederek, onlara Hıristiyanlığı anlatan din adamı Aziz Paul'un Isparta'ya gelirken takip ettiği 500 km yol, Türkiye'nin en uzun 2. yürüyüş yolu olup, 400 km'si Isparta sınırları içindedir. Yol, Antalya Perge'den başlayıp, Yalvaç İlçesi'nde sonlanmaktadır. Bu antik şehrin ortaya çıkarılma çalışmaları imkanlar ölçüsünde Valiliğimizce desteklenmektedir. **Aziz Paul yolu** ve **Men Tapınağının** tanıtım ve alt yapı çalışmalarının hızlandırılması için gerekli girişimlerimiz devam etmektedir.

Diğer önemli antik kentlerimizden birisi de Isparta'ya 89 km uzaklıkta, Sütçüler İlçesi sınırlarında bulunan **Adada Antik kentidir**. Helenistik Dönemde kurulmuş olup şehirde tapınaklar, tiyatro, resmi bina, kilise ve diğer yapı kalıntıları hâlâ ayakta durmaktadır. Antik kentin ziyarete açılması ve kazı başlatılması konusunda çalışmalarımız devam etmektedir.

Isparta, ağırlıklı olarak tarım ekonomisine dayalı bir şehirdir. Halkın büyük bir bölümü geçimini tarımdan sağlamakta ya da ek gelir elde etmektedir. Isparta'nın en önemli tarım ürünleri elma, kiraz, gül ve lavantadır.

Valiliğimizce, üretimi yapılan meyvelerin sadece iç piyasaya değil ihracata da yönlendirilebilmesi için ihracatçının iş ve işlemlerini hızlandırıcı çalışmalar yapmaktayız. Gül ve lavanta yağı öncelikli olmak üzere diğer aromatik bitkilerden elde edilen değerli yağlar ve esansların şehrimizde işlenerek kozmetik ürüne dönüştürülmesi hususunda var olan çalışmalar daha da artırmaya ve Isparta'mızı kozmetik üretiminde bilinen ve aranan bir yer olması için yatırımlarımız devam etmektedir. **Kozmetik üretiminde** henüz arzulanan seviyelerden uzağız. Ancak alanda bu konularda çok güzel çalışmalar yapan genç, meraklı ve bilgili girişimcilerimizle uyumlu bir çalışma yürütmekteyiz.

Türkiye üretimine oranlandığında Isparta'da en çok yetiştirilen tarım

ürünü %83 ile gül, %51 ile lavanta ve %20 ile elmadır. Tarım ürünlerinin çeşitlendirilmesi çalışmalarımıza son yıllarda hız vererek gül ve elmanın yanında bölge iklimine ve yüksekliğine uygun çerez, badem, seracılık, domates, çilek, kesme çiçek vb. tarım ürünlerinin yetiştirilebilmesi için gerek eğitim, bilgilendirme, tanıtım gerekse ürün çeşitliliği için verdiğimiz mali desteklerimizi her yıl artırmaktayız. Özellikle Gellendost ilçesine bağlı Çaltı köyünde yetiştirilen ve Çaltı Sarımsağı olarak piyasaya sunulan sarımsak için coğrafi işaret alma çalışmalarımız neticelenmek üzeredir. Senirkent ilçemize bağlı Garip Köyünde yetişen barbunya, Sütçüler ilçesine bağlı Çandır köyünde yetişen yer fıstığı gibi farklı rakımda farklı iklim şartlarında doğal, kaliteli ürün çeşitliliğimizin hak ettiği piyasa değerine ulaşabilmesi için çalışmaktayız. **Coğrafi işaretli ürün** sayımızı artırabilmek için yerel paydaşlarla beraber çok güzel çalışmalar yapmaktayız.

Isparta'da sanayi üretimi; geçmişten gelen geleneksel halıcılığın devamı olan tekstil üretimi olmak üzere, gül

Adada Antik Kenti

Psidia Antik Kenti

Sidera Antik Kenti Kazıları

ve lavanta çiçeği işleme tesisleri, orman ürünleri, gıda üretimi, mermer ve toprağa dayalı sanayi üretimleridir. Soğuk hava depo yapımında da oldukça gelişmiş bir sanayi alt yapısına sahibiz. Şu anda ilimizde üretilen elmanın 450 bin tonu modern olarak yapılmış soğuk hava depolarında muhafaza edilebilmektedir.

Yerli ve yabancı 85 bin üniversite öğrencisi şehrimizde 2 üniversitede (Süleyman Demirel Üniversitesi ve Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi) yüksek eğitim almaktadır. Yine kamu ve özel okullarda okul öncesi, ilk, orta, lise olmak üzere yaklaşık 70 bin öğrenci vardır. Öğrencilerimizin çoğunluğunun şehir dışından geliyor olması şehrimizde hizmet sektörünün sürükleyicisi olmuş, devam eden yurt ve apart şeklinde konak-

lama yatırımlarıyla da ekonomimizi olumlu etkilemektedir. Özellikle mesleki ve teknik konularda eğitim alan gençlerimizi şehrimizde faaliyet yürüten sanayi kuruluşlarında gerek staj gerekse kalıcı istihdamları için girişimlerimiz var. Bu konuda hatırı sayılır yol almış durumdayız.

810 yatak kapasiteli Şehir Hastanesi, 600 yatak kapasiteli Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Araş-

tırma ve Uygulama Hastanesi, özel hastaneler ve diğerleriyle birlikte sağlık ve eğitim hizmetleri konusunda da ilimiz bölgemizin sağlık üssü konumundadır. Sağlık yatırımlarının gerek nitelik gerekse nicelik olarak üst düzeyde olması bölgemizde yaşayan vatandaşlarımızın konaklamalı veya günübirlik sağlık hizmeti almak için şehrimizde bulunmaları artarak devam etmektedir. Bu potansiyeli **sağlık turizmine** nasıl entegre ede-

biliriz. Arkadaşlarımızla birlikte iki yıldır bunu çalışmaktayız. Başta Kızıldağ Milli Parkımız olmak üzere ormanlarımızı ve göllerimizi sağlık turizminin bir parçası olarak görmekteyiz.

Son yıllarda şehrimizin yükselen değeri ise turizmdir. Biz şehir olarak agro turizm, spor ve sağlık turizminde çalışmalarımızı yoğunlaştırdık. Antalya ilinin turizmdeki bilinirliğinden biz de faydalanmak istiyoruz. Bugüne kadar yapılan yatırımların üzerine çok ciddi anlamda ve kabul görecek yeni turizm yatırımları yaptık. Özellikle yaz ve kış aylarının vazgeçilmesi haline geleceğine inandığımız Davraz bölgesinde gerek kayak sporu gerekse yüksek irtifa kamp merkezi olabilmesi için gayret göstermekteyiz. Davraz Dağı, 1995 yılında Turizm Merkezi, 2016 yılında ise Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi ilan edilmiştir. Davraz Kayak Merkezinde alp disiplini, kuzey disiplini, tur kayağı, gibi kış sporları yapılabilmektedir. Kar kalitesi ile her seviyeden kayakçıya toplamda 25 km'ye ulaşan parkurlar sunulmaktadır. 5 farklı mekanik tesisin bulunduğu Davraz Kayak Merkezi'nde 1650 m yükseklikten başlayan mekanik tesisler, 2635 m yüksekliğe kadar kayak severleri ulaştırabilmektedir. Bu merkezde 3 otel, günübirlik tesisler ve 2 katlı spor salonu ile halkımıza ve sporcularımıza hizmet verilebilmektedir. Kayağın yanında yaz aylarında futbol, dağcılık, dağ bisikleti, çim kayağı, doğa yürüyüşü,

yamaç paraşütü gibi imkânları da meraklısına sunmaktadır. Diğer taraftan Davraz bölgesine bu yıl İl Özel İdaremizin imkânlarını da kullanarak 500 dekar alanda lavanta dikimi yaptık. Tek parça olarak hazırlanan bu bölge Ülkemizin en büyük ölçekli lavanta bahçesi olma iddiasındadır. Bu gül ve lavanta bahçeleri ile **turizmi ve spor aktivitelerini 12 aya yaymayı planlamaktayız.** Davraz turizm bölgesine ulaşım oldukça rahat ve kolaydır. İl merkezine 20 dakika, Süleyman Demirel Havalimanına 50 dakika, Antalya Havalimanına ise 80 dakika uzaklıktadır. Hedefimiz bu bölgeyi yüksek irtifa spor kamp merkezi olarak da planlayıp, şehrin ekonomisine kazandırabilmektedir. Isparta İl Özel İdaresi olarak hatırı sayılır alt ve üst yapı yatırımları yaptık, yapmaya da devam edeceğiz. Bu yatırımlar sayesinde kış aylarında bile şehir merkezimizde bulunan turistik tesislerin doluluk oranı tam kapasiteye ulaşmaktadır. Bu yıl Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ile birlikte başarılı geçen spor kamp merkezi çalıştayı organize ettik. Sonucunun da olumlu olacağına olan inancımız tamdır.

Isparta bir sanayi şehri olmaktan çok **yaşanabilir şehir olma** özelliğine sahiptir. Büyük şehirden kaçan, trafikten, kalabalıktan, koşturmadan bıkmış insanların şehridir Isparta. Nitekim görevleri nedeniyle

Isparta'ya gelen birçok devlet görevlisi burada yerleşmeyi tercih etmiş ve kendilerini Ispartalı saymıştır. Isparta geleceğin talep edilecek şehirlerinin başında yer almaktadır. Ve bizim amacımız da bu hedefe yönelik doğa dostu, akılcı ve sürdürülebilir yatırımlar yapmaktır.

Isparta, ilk etapta gül diyarı ve halıları ile tanınmış bir ildir. Öne çıkan bu potansiyelin ilin sosyal ve ekonomik yapısına etkilerinden bahsedebilir misiniz?

Isparta, kendine has kokulu pembe renkli gül çiçeklerini ve lavanta tarlalarını görmeye gelen yüzbinlerce ziyaretçiyi büyük bir misafirperverlikle ağırlamaktadır. Bu nedenle Mayıs'tan Ağustos ayı sonuna kadar ilimiz; gül, lavanta, mor zambak, elma ve kiraz olmak üzere renk renk çiçeklerle donanmış bahçeleriyle bir doğa güzelliğini misafirlerine sunar, koku ve ilaç hammaddesi olarak sanayileşmeye de fırsat vermektedir.

Ülkemizde sadece şehrimizde yetişen Isparta gülümüzün yağı ve kokusu çok kaliteli olduğu için ticari açıdan çok değerlidir. Isparta Gülü, 100 yılı aşkın süredir ilimizde yetiştirilmekte ve dünya gül yağı üretiminin %65'ini karşılamaktayız. 2020 yılında 1300 ki-

Davraz Spor Salonu

Davraz Tesisleri

logram gül yağı ile 15 ton gül konkre-tinin ihracatından 30 milyon avro gelir elde ettik. Gülün bu ticari boyutunun yanında bir de sosyal boyutu vardır ki gül hasatını görmek için gerek yurtiçinden gerekse yurtdışından birçok ziyaretçi gelmektedir. Mayıs ortalarından Haziran sonuna kadar devam eden gül hasatı döneminde otellerimizdeki doluluk oranı %100'e ulaşmaktadır. Tabii bu yöre halkına ayrı bir gelir olarak dönmektedir. **İlimizde üretimi yapılan gül, turistik bir ürün olarak da kullanılmaktadır. Gönen İlçesi'nin** Güneykent Kasabası, Keçi-borlu İlçesi'nin Senir Kasabası ile Kılıç, Ardıçlı, Gülköy ve civar köyleri ile Eğir-dir İlçesi Sorkuncak Köyü gülün yoğun olarak yetiştirildiği alanlardır. Buralara gelen ziyaretçiler dalından gül toplayabilmekte, geleneksel ve modern gül yağı çıkarma işlemlerini yerinde görebilmekte, gülden üretilen kozmetik ve gıda ürünleri satın alabilmektedir.

Isparta toprak zenginliği kadar iklim zenginliğine de sahiptir. Bir yandan Akdeniz'in ılıkliğini taşıırken bir yandan İç Anadolu'nun yazını barındırır kucağında. Bir yanı dağdır yalçın kayalık ancak bir yanı da masmavi sudur. İşte bu zenginlik Isparta'nın bitki örtüsüne de yansımıştır.

Gülün dışında diğer bir aromatik bitki olan lavanta da son yıllarda ili-

miz için önemli bir gelir kaynağı olmuştur. Isparta Türkiye'nin lavanta üretiminin %93'ü karşılamaktadır.

Lavanta, Keçi-borlu İlçesi'ne bağlı "**La-vanta Kokulu Köy**" olarak isimlendirildiğimiz Kuyucak Köyü'nde diğer köylere göre daha yaygın yetiştirilmektedir. Lavantadan üretilen yağ genel olarak kozmetik ve temizlik sektöründe kullanılmaktadır. Diğer lavanta ürünleri ise lavanta suyu, lavanta çayı, lavanta balı, lavanta sabunu ve lavanta kurusudur. Lavantanın turizm açısından önemi Haziran ayının ortasında başlayıp Temmuz ayının sonuna değin süren çiçeklenme dönemidir.

Bu dönemde mora boyanan bahçeler, yurt içinden ve yurt dışından fotoğrafçıların dikkatini çekmektedir. Ayrıca Ağustos ayının ortasından itibaren başlayan hasat dönemi de ilgi görmektedir. Bu yıl gül ve lavantada yaklaşık 1 milyon misafir ağırladık. Gül ve lavantanın bu bakımdan bizler için önemi büyük. Kırsal kalkınmada bu tür turizm faaliyetleri bize çok büyük katkı sağladı. Bunun için el birliğiyle çalışmaya devam edeceğiz.

Köy ve ilçe ziyaretlerimde benim yaşadığım bir şey var: **Kırsaldaki insanımız mutluydu emin olun şehirler de mutlu.** Kırsaldaki insanımızı

mutlu etmek için elimizden geldiğince onları desteklememiz ve ek gelir sağlamamız lazım. Köylerimizi ihmal etmememiz lazım. Bir sloganımız var: "Ekolojiden Ekonomiye". Tıbbi ve aromatik bitkiler başta olmak üzere topraktan ve doğadan elde ettiklerimizi ekonomiye nasıl daha fazla kazandırabiliriz diye çalışmalarımızı yürütmekteyiz.

Bu bağlamda bizim hedefimiz ilin bu bulunmaz değerlerinin sürekliliğini sağlamak, yeni yatırımları ve gelişmeleri teşvik etmek, buradan gelecek kazancı halka yayarak kooperatifleşmeyi, uzmanlaşmayı, sunulabilir olmayı sağlayan girişimler oluşmasını desteklemektir. Yapılan her iş yöre insanının sahiplenmesi, isteği ve desteğiyle olabilir ancak. Devletin eli bunları desteklemek için vardır.

Isparta İlinin ileriye dönük vizyonu nedir? Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. Yıldönümünde Isparta İlini nerede görmek istiyorsunuz? Bununla ilgili bir yol haritanız var mı?

Eğitim ve sağlık hizmetlerinde şehrimiz oldukça iyi noktalardadır. Bu alanlarda yapılacak her yeni yatırım şehrimizin bilinirliğine ve ekonomisine elbette olumlu yansıyacaktır. Önceliğimiz Isparta'nın aynı zamanda **bir turizm şehri olmasıdır**. Çünkü şehrimiz turizmde henüz istenilen noktada değildir. Gerek agro turizm

(tarım turizmi, ekolojik turizm) gerekse spor turizmi alanlarında söz sahibi olmayı hedeflemekteyiz.

Isparta göl, dağ ve milli parklar yönünden zengin bir şehirdir. Eğirdir Gölü 517 km² yüzölçümü ile Türkiye'nin 4. büyük tatlı su gölüdür. Bunun dışında Kovada Gölü Milli Park niteliğindedir. Kovada Gölü ve Gölçük Gölü de ilimizdeki diğer göllerdendir, gerek doğal gerekse turistik anlamda önemleri büyüktür.

Ayrıca 2635 m. Yüksekliği ile Batı Torosların en yüksek tepesi olan Davraz Dağı gerek merkeze yakınlığı (26 km) gerekse 419 yatak kapasitesi ile önemli bir kış turizmi merkezidir. Davraz Kış Sporları ve Kamp Merkezi'nde 4 adet futbol sahası bulunmaktadır. 5 adet de mekanik tesis bulunmaktadır. Davraz Kayak Merkezinde, doğal dokunun yumuşaklığı ve mükemmel kar kalitesi ile yeni başlayan kayakçılara tehlikesiz rotalar, profesyonel kayakçılara ise gönüllerince kayabilecekleri, ortalama 8 ila 10 km ye ulaşan benzersiz parkurlar bulunmaktadır. Kayak pistlerinin rakımı, mevcut mekanik tesislerle ulaşılabilen 1650 m ile 2344 m arasında değişmektedir. Ayrıca çığ ve kaybolma tehlikesi olmaması kayakçılar için büyük bir avantajdır. Davraz Kayak Merkezi'nin pistleri,

amatör veya profesyonel tüm kayakçılara kuzey disiplini, alp disiplini, tur kayağı ve snowboard yapma imkanı sunmaktadır. Kayak Merkezinde toplam 12 pist bulunmaktadır. 12 pistin toplam uzunluğu 23.500 m'dir. Nihayi hedeflerimizden birisi de Davraz Kayak Merkezi'ni 12 ay spor turizmine kazandırmaktır.

Gül, Kiraz, Elma, Lavanta üretimi, bunların ekonomiye katkısının artırılması, turizme özellikle kırsal turizme katkı sağlaması da önemli hedeflerimizdendir. Örneğin Kiraz Çiçeği, Elma Çiçeği o kadar güzeldir ki doğanın bu uyanma zamanını objektifinde yansıtmak isteyenler bu dönemde bahçelere akın etmektedir.

Elma da bu ilin en önemli tarım değerlerinden birisidir. Isparta'da 228.347 dekar elma üretim alanı mevcuttur. Türkiye'nin elma üretiminin %20'sini Isparta karşılamaktadır. Bu yıl 920 bin ton rekolte sağlanmıştır. Dış ticarete de önemli bir payı olan elma Rusya, Azerbaycan, Hindistan'a kadar gitmektedir.

Cumhuriyetimizin 100. yılında Isparta'yı, kaliteli eğitim ve sağlık sunumuyla birlikte, doğa ve tarih turizminde daha iddialı, tarımı ve doğayı öncelikleyen köyden kente göçün durmuş olduğu bir şehir olarak görmek ve yaşamak isterim.

Kovada Gölü

Beyşehir Gölü

Eğirdir Gölü

Gölçük Gölü

İsparta İlinde başlamış olan ve özellikle önem verdiğiniz proje ya da projeler var mı? Bahsedebilir misiniz?

Yukarıda da söz ettiğim gibi öncelik verdiğim konular İsparta'da eğitim, İsparta'da sağlık, İsparta'da doğa ve dağ turizmi, İsparta'da tarım ve tarıma endeksli sanayi.

Ancak tüm bunların gelişebilmesi ve sürdürülebilir olabilmesi için tabana yayılması gereklidir. Öncelikle şunun altını çizmem lazım. Benden önceki Vali arkadaşlarımız tarafından yapılmış çok güzel işler var. Özellikle İl Özel İdaresinin makine parkı yenilenmiş, asfalt şantiyesi kurulmuş. Mali kaynaklar akılcı kullanıldığından önceden başlamış her proje bizim tarafımızdan sonuçlandırılmış

ve yenileri planlanmış ve uygulanmaktadır. Köy yollarımızın tamamı sıcak karışım asfaltla kaplanmış, içme suyu problemi kalmamıştır. Birçok köyümüzün kanalizasyon alt yapısı tamamlanmıştır. Şehirlerimizde ne varsa köylerimizde de o olacak anlayışı ile köylerimizde çocuk oyun grupları, parklar, halı sahalar, çok amaçlı salonlar, bakımlı mezarlıklar, otobüs durakları, dinlenme grupları gibi alt ve üst yapı çalışmalarımız hızla devam etmektedir. Özel İdare bütçemizin büyük bir kısmını bu yatırımlar ile eğitim yatırımlarına ayırmış durumdayız.

Kooperatifleşme benim üzerinde önemle durduğum bir konu. İsparta'da birçoğu son iki yılda kurulmuş 12 kadın kooperatifi var. Bayanları motive ederek, onların ortak olduğu kooperatiflerin ürettiği yöresel ürünleri pazarlanabilir ürünler haline getirebilmek için Valiliğimiz koordinasyonunda İsparta'mızı ekonomik olarak da bir yere taşımaya amaçlamaktayız.

Kuyucak Lavanta Kokulu Köy Kadın Girişim Üretim ve İşletme Kooperatifi sayesinde köyde 50 yıldır yetiştirilen lavanta Türkiye ve dünyaya duyurulmuştur. Güneykent Gülderen Tarımsal Kalkınma Kooperatifi tarafından el emeği bebekler bugün bir model olarak ve ilimize ait bir figür olarak (gül bebek, lavanta bebek gibi) yerini almış, diğer illere örnek olmuştur. Bu örnekleri çoğaltmamız mümkündür.

İlin sanayi, tarım, el sanatları ve istihdam potansiyelini bölge ölçeğinde değerlendirerek; İsparta İlinin farklı alanlarda sahip olduğu potansiyelin ülkemize ve ülke ekonomisine katkıları konusundaki düşüncelerinizi bizimle paylaşır mısınız?

Gül, lavanta gibi tıbbi ve aromatik bitkiler ile kesme karanfil çiçekçiliği, elma, kiraz, kayısı, badem gibi meyve çeşitliliğinin, sarımsak, barbunya

(fasulye), yer fıstığı, domates gibi tarım ürünlerinin şehir ekonomisine, sanayisine olan katkılarından bahsetmişim.

Yabancı asker eğitimi de dâhil olmak üzere, eğitim ve sağlık alanlarındaki yatırım ve insan hareketliliğinin hizmet sektörüne ve inşaat sektörüne doğrudan olumlu katkısı olduğunu ifade etmişim.

Turizm de bizde varız diyerek özellikle kırsalda yaptığımız yatırımlar, kurduğumuz bayan kooperatifleri ve eğitilmiş genç nüfus varlığını iyi planlayarak ve motive ederek, köylerimizi terk etmeden turizm sektöründen pay kapma gayretimiz artarak devam edecektir. Bu kapsamda tarihi ve doğal değerlerimizi turizmin hizmetine daha etkin bir şekilde sunacağız. Tanıtım eksikliğimizi daha profesyonel yöntemlerle gidermeye çalışıyoruz. Yerli ve yabancı meraklılarına ulaştırmak için başlattığımız bilgilendirme ve tanıtım çalışmalarımızı devam ettireceğiz.

Bunlara ek olarak geçmişten günümüze kadar ulaşan kültürel aktarımların en iyi ifade biçimlerinden biri olan **el sanatları**, yazılı kaynaklar kadar etkili ve önemlidir. Geçmiş kültürümüzün gelecek nesillere aktarılması yönünde önemli veriler olan el sanatları, sanat değerinden başka, halkın sosyal yapısını yansıtmaması bakımından da büyük önem

taşır. Her biri halkın dilini, inançlarını, adetlerini, felsefesini ve köklü bir sanat geleneğini ifade eder.

Isparta ve çevresinde 12. yüzyıla kadar dayanan köklü bir ticari **dokuma geleneği** bulunmaktadır. Halıcılık yakın tarihlere kadar Isparta'da en ücra köylere kadar yayılmış ve halkın önemli bir geçim kaynağı haline gelmiştir. Sanayileşme, makine halıcılığı, toplumsal beğenilerde farklılaşma gibi birçok faktör, yaygı türü halılara olan ilginin azalmasına neden olmuş ancak beraberinde minyatür ve portre halıcılığın çıkmasına da neden olmuştur. Yöremizde minyatür halı imalat atölyelerinde halı dokuma devam etmektedir. Yerel yönetimlerimiz ile ortaklaşa

yapılan çalışmalarla, geliştirilen projelerle tezgâhlar kurularak halı dokumacılığını yeniden canlandırılmaya gayret ediyoruz. Isparta'nın en önemli değeri olan bu el sanatının unutulmaması için elimizden geleni yapmaktayız.

Kökeni Orta Asya'ya dayanan **dericilik** sanatının Isparta'da Selçuklular dönemine kadar uzanan köklü bir geçmişi vardır. Cumhuriyet dönemi sonrasında tabakhanelerde deriler işlenmiştir. Günümüzde ise Isparta Merkez ve Yalvaç İlçesinde endüstriyel üretimin yanı sıra, geleneksel anlamda "deri işleme" ve "deri aksesuar yapımı" sınırlı sayıda usta ile devam ettirilmektedir. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün yürüttüğü "Bir Usta Bin Usta Projesi" ile kurslar açılmış ve unutulmaya yüz tutmuş bu zanaatı meslek edinen kursiyerler yetişmiştir.

Yörenin diğer önemli geleneksel zanaatlarından birisi de **keçecilik**dir.

Günümüzde geleneksel tepme keçe yapımı Yalvaç ilçesinde az sayıda geleneksel atölyelerde yapılmaktadır. Geleneksel tekniklerin ve uygulayıcılarının yok olmasıyla beraber sanatsal anlamda Keçecilik bu yeni tekniklerle unutulmaya yüz tutmuş bir el sanatı ürünü olan keçenin yeniden canlanmasına, yeni materyaller ve tekniklerle birleşerek hem işlevsel hem de görsel olarak yaygınlaşmasına da imkân sağla-

maktadır. Geçmişte çadır örtüsü, yer yaygısı, giyim eşyaları, taşımaya yönelik eşyalar gibi günlük yaşamın içerisinde olan keçe kullanımı, günümüzde kadın kooperatifleri tarafından yapılan çalışmalar sonunda aksesuar ve sanatsal eserlere kadar geniş bir kullanım alanı bulmaktadır.

Son olarak Dergimizin bu sayısında kapak konusu olarak yer verilecek olan, “Valilik ve İletişim” konusu ile ilgili düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

Son yıllarda kitle iletişim araçlarındaki hızlı gelişim geleneksel iletişim

kanallarında da çok derin değişimlere sebep olmuştur. Kişilerin gerek bireysel gerekse gruplar halinde birbirleriyle/kamu kurum ve kuruluşlarıyla haberleşmesi artık klasik yöntemlerin dışına çıkmıştır. Özellikle yeni nesil birbirleriyle internet ve sosyal medya hesapları üzerinden bağ kurmakta, taleplerini iletmekte, ihtiyaçlarını bu kanallar üzerinden sağlamaktadır. Bu anlayış kamu hizmetlerinin talep edilme ve sunum yöntemini de çok hızlı bir şekilde etkilemiş ve değiştirmiştir. Artık kamu kurum ve kuruluşları ıslak imzalı kâğıt ortamında hazırlanmış evrak değil bu hızlı değişimin getirdiği elektronik yazışma yöntemini kullanmaya başlamıştır. Bu dönüşüm sonunda kâğıt ortamındaki haberleşmeler, yazışmalar artık istisna haline gelmektedir.

Elbette internet ile de artık hiçbir şey gizli kalmadığı gibi bilgi talebi de artmıştır. 2000 yılından sonra her kurum kendi bilgi sitesini kurmuş, web sayfasını oluşturmuştur. Bugün en doğru haber kamu kurumlarının web sitelerinden alınabilmektedir. Ancak sosyal medyanın ilerleme kaydetmesi kamu kurumlarını en başta valilikleri de bu dönüşüme ayak uymak zorunda bırakmıştır.

Bu yenilikler vatandaşların devlete ulaşma imkânlarını ve hızını artırmıştır. CİMER, e-devlet, e-nabız, 112, Açık Kapı, KADES, UYUMA, Hayat Eve Siğar, 199 vb. uygulamalar bu uygulamalardan bazılarıdır. Bu uygulamalar vasıtasıyla kamu devlete hiçbir aracı olmaksızın daha hızlı ulaşabilmekte ve çözüm arayabilmektedir.

